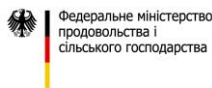

Підтримку надає:

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 08/2022

при Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України

МОНІТОРИНГ аграрного законодавства України

Липень 2022 року

1. Загальне аграрне законодавство (АПД)

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у липні 2022 року

Законопроекти, прийняті Верховною Радою України в першому читанні у липні 2022 року

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у липні 2022 року

В серії публікацій «Моніторинг аграрного законодавства України» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з цього огляду не може розглядатися як юридична консультація. АПД та Фаховий діалог з земельних питань не несуть відповідальності за правильність тверджень.

Виконавці

Виконавець Фахового діалогу з земельних питань

Контакти:
АПД Україна
вул. Рейтарська, 29-б, 01030 Київ
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

1. Загальне аграрне законодавство

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у липні 2022 року

Збільшення лісистості України

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо збереження лісів» № 2321-IX від 20.06.2022. Закон підписаний Президентом України 07.07.2022 та набирає чинності 10.07.2022.

Головними положеннями Закону є:

- визначення термінів «самозаліснена лісова ділянка» та ін., а також визначення механізму збереження самосійних лісів з подальшим веденням лісового господарства на цих територіях;
- заборона розорювання пасовищ і сіножатей до 01.01.2025;
- проведення інвентаризації відмінних від ріллі ділянок, які були передані з державної в комунальну власність, з метою виявлення природоохоронних ділянок та вжиття заходів для їхнього збереження;
- спрощення процедури ведення лісового господарства для постійних лісокористувачів та власників лісів на площі менше 100 га;
- надання Кабінету Міністрів України права погоджувати зміну цільового призначення лісів на землях всіх категорій, права надавати в постійне користування ліси державної форми власності для ведення лісового господарства;
- введення заборони на використання інвазійних видів дерев при лісорозведенні та ін.

Посилення протидії рейдерству

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству» № 2255-IX від 12.05.2022. Закон підписаний Президентом України 25.05.2022 та набирає чинності 26.07.2022.

Даним Законом запроваджується низка анти-рейдерських кроків, в тому числі:

- надання Міністерству юстиції України права забороняти проведення реєстраційних дій на період розгляду скарги на реєстраційні дії (рі-

шення), що дозволить оперативно зупиняти розпочате рейдерське захоплення;

- проведення окремих реєстраційних дій через портал електронних сервісів, спрощення вимог до скарги та збільшення терміну на оскарження реєстраційних дій: з 60 календарних днів до 3 місяців із одночасним запровадженням граничного строку (3 роки з дня проведення оскаржуваної реєстраційної дії);
- запровадження норми, відповідно до якої правочин про розірвання договору оренди землі сільськогосподарського (с/г) призначення, за яким орендарем є юридична особа, проголошується за замовчуванням значним, тобто потребує попереднього рішення загальних зборів учасників про надання згоди на його укладення;
- удосконалення процедури підписання рішень загальних зборів учасників юридичної особи — протокол зборів стосовно зміни керівництва має бути підписаний учасниками, які голосували за відповідне рішення та голосів яких достатньо для його ухвалення тощо.

Безмитне ввезення рукавів для зберігання зерна

Закон України «Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввезним митом товарів, що використовуються для забезпечення зберігання зернових та/або олійних культур», законопроект № 7548-1 від 21.07.2022. Закон прийнятий Верховною Радою України 27.07.2022 та переданий на підпис Президенту України.

Даним Законом звільнюються від оподаткування ввезним митом імпорту в Україну мішки, рукави для зберігання зернових та олійних культур та обладнання для їхнього наповнення, завантаження та розвантаження. Звільнення від ввезного мита чинне протягом воєнного стану та 30 днів з дня його припинення чи скасування.

Зміни у розподілі повноважень між МАПП та Мінекономіки

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо повноважень Міністерства аграрної політики

та продовольства та Міністерства економіки» № 749 від 01.07.2022. Постанова набирає чинності 07.07.2022.

Даною Постановою деякі повноваження Мінекономіки України передаються до сфери відповідальності МАПП, в тому числі:

- затвердження програми навчання осіб, діяльність яких безпосередньо пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами, а також працівників підприємств, установ та організацій, фізичних осіб - підприємців, що організують виконання такої роботи;
- отримання від Державної служби статистики відомостей про наявність і використання пестицидів і агрохімікатів у цілому по країні;
- формування та ведення Державного каталогу кормових матеріалів тощо.

Дозвіл експорту пшениці та добрив

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додатки 1 і 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1424» № 759 від 01.07.2022. Постанова набирає чинності 08.07.2022.

Даною Постановою скасовується ліцензування експорту пшениці і суміші пшениці та жита (меслин). Крім того, скасовано заборону на експорт та введено ліцензування експорту вівса.

Водночас вводиться заборона на експорт мінеральних або хімічних, азотних добрив.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додатки 1 і 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1424» № 832 від 26.07.2022. Постанова набирає чинності 28.07.2022.

Даною Постановою скасовується заборона на експорт та вводиться ліцензування експорту мінеральних добрив та жита з України.

Автоматичне формування витягу про НГО

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок» № 753 від 01.07.2022. Постанова набирає чинності 06.07.2022.

Постанова передбачає, зокрема, що витяг із технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок оформляється і видається автоматично в електронній формі з використанням програмного забезпечення Державного земельного кадастру.

Даний витяг оформлюватиметься в електронній формі з використанням QR-коду та електронного підпису. За бажанням заявника може надаватися в паперовій формі.

Скасування критичного імпорту

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 153 та визнання таким, що втратив чинність, пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2022 р. № 289» № 761 від 07.07.2022. Постанова набирає чинності 09.07.2022.

Даною Постановою скасовується повний перелік товарів критичного імпорту, який було введено після початку російського вторгнення.

Спрощення оформлення фітосанітарного сертифікату

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи (аналізів), повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів), нагляду, обстеження, моніторингу, знезараження об'єктів регулювання, оформлення сертифікатів, передбачених Законом України «Про карантин рослин», контролю за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів)» № 818 від 22.07.2022. Постанова набирає чинності 26.07.2022.

Постанова розроблена на виконання Закону України від 12.05.2022 № 2246-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану» щодо вдосконалення фітосанітарних заходів при переміщенні Україною та експорті с/г продукції рослинного походження. Постановою передбачено:

- скасування вимоги оформлення карантинного сертифіката при переміщенні вантажів з імпортованим насінням. Карантинний сертифікат є

обов'язковим виключно у разі вивезення рослинної продукції з карантинної зони та за умови, що така продукція може поширювати карантинний організм, щодо якого запроваджено карантинний режим.

- спрощення процедури переоформлення фітосанітарного сертифіката, необхідного при експорті с/г продукції рослинного походження, а саме:
 - для переоформлення зазначених сертифікатів висновок фітосанітарної експертизи (аналізів) потрібен не завжди, а лише у разі зміни країни призначення вантажу, за умови, якщо фітосанітарні заходи такої країни вимагають відсутність шкідливих організмів, на наявність яких фітосанітарна експертиза (аналізи) не проводилась;
- оформлення фітосанітарного сертифіката та фітосанітарного сертифіката на реекспорт в електронній формі, а не виключно у паперовій формі, як це є на сьогодні.

Законопроекти, прийняті Верховною Радою України у першому читанні у липні 2022 року

Охорона географічних брендів для сільгосп-продукції

Проект Закону «Про особливості правової охорони географічних зазначень для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, захист прав та застосування схем якості, включаючи традиційні гарантовані особливості для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів» № 5616 від 04.06.2021. Законопроект прийнято за основу 01.07.2022, готується на друге читання.

Законопроект було розроблено з метою забезпечення виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції в частині узгодження вимог чинного законодавства України щодо охорони прав на географічні зазначення із правом Європейського Союзу. Законопроектом передбачається:

- встановлення правових та організаційних засад схем якості для с/г продукції та харчових продуктів;
- визначення процедури підготовки до реєстрації, використання, захисту та контролю географіч-

них зазначень для с/г продукції (с/г товарів), харчових продуктів (напр. «Херсонський кавун»; «Мелітопольська черешня»);

- визначення терміну «традиційна гарантована особливість» та правових засад її охорони, включаючи підготовку до реєстрації, реєстрацію, використання, захист та контроль.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у липні 2022 року

Спрощення оформлення прав на земельні ділянки

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правового регулювання вчинення нотаріальних та реєстраційних дій при набутті прав на земельні ділянки» № 7532 від 07.07.2022, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Фріс І.П., Гайду О.В. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє»)).

До головних положень законопроекту належать:

- відсутність перевірки відповідності набувача земельної ділянки с/г призначення вимогам Земельного кодексу України при набутті у власність земельних ділянок с/г призначення: для ведення садівництва площею, що не перевищує 0,25 га, і для ведення особистого селянського господарства площею до 2 га, розташованих в межах населених пунктів;
- встановлення норми про те, що площа земельних ділянок с/г призначення, що належать на праві спільної сумісної власності подружжю, враховується до загальної площі земельних ділянок лише того з подружжя (колишнього з подружжя), за ким зареєстровано право власності;
- надання можливості передачі переважного права купівлі земельної ділянки с/г призначення лише на певний строк, а не безстроково, як має місце зараз тощо.

Безмитне ввезення рукавів для зберігання зерна

Проект Закону «Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом товарів, що використовуються для

забезпечення зберігання зернових та/або олійних культур» № 7548 від 11.07.2022, (ініціатори – Ковальчук О.В., Гайду О.В. та ін. (партії «Слуга народу», «Голос», депутатська група «Довіра»)). Законопроект знятий з розгляду 27.07.2022.

Даним законопроектом звільнюються від оподаткування ввізним митом імпорту в Україну мішки, рукави для зберігання зернових та олійних культур та обладнання для їхнього наповнення, завантаження та розвантаження. Звільнення від ввізного мита чинне протягом воєнного стану та 30 днів з дня його припинення чи скасування.

Його відмінність від альтернативного законопроекту № 7548-1 від 21.07.2022, прийнятого Верховною Радою України 27.07.2022, полягає у коротшому переліку товарних підкатегорій згідно з УКТ ЗЕД, за якими пропонується звільнити від оподаткування ввізним митом.

Продовження реформування сфери зрошення та дренажу

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності» № 7577 від 21.07.2022, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Чорноморов А.О., Гайду О.В. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє»)).

Даним законопроектом визначаються:

- порядок утворення операторів об'єктів меліоративних систем державної власності, що утворюються як державні некомерційні підприємства;
- особливості управління оператором та здійснення ним господарської діяльності;
- оновлення термінології у даній галузі тощо.

Зміни в оподаткуванні оренди земельних ділянок

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо збільшення доходів місцевих бюджетів за рахунок орендної плати за земельні ділянки» № 7587 від 25.07.2022, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор Шмигаль Д.А. (Кабінет Міністрів України)).

Даним законопроектом пропонується встановити орендну плату у розмірі 12% від НГО для с/г угідь

земельних ділянок с/г призначення, НГО яких проведено, переданих в оренду відповідно до Земельного кодексу України АТ, ТОВ, 100% акцій (часток) у статутному капіталі яких належать державі, утвореним внаслідок перетворення державних підприємств, у постійному користуванні яких перебували земельні ділянки с/г призначення державної власності не менше 100 га.

Заборона передачі державних земель в постійне користування

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель фізичними особами та суб'єктами державного сектору економіки» № 7588 від 25.07.2022, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор Шмигаль Д.А. (Кабінет Міністрів України)).

Даним законопроектом пропонується заборонити передавати земельні ділянки державної та комунальної власності у постійне користування для ведення товарного с/г виробництва. Також передбачається:

- встановити механізм перетворення державних підприємств, у постійному користуванні яких перебувають земельні ділянки с/г призначення загальною площею не менше 100 га, у товариства з обмеженою відповідальністю, 100% часток у статутному капіталі яких належать державі;
- визначити порядок переоформлення права постійного користування земельними ділянками державного підприємства, що перетворюється на юридичну особу іншої організаційно-правової форми, на право оренди строком на 50 років тощо.

Старт реформи рибної галузі

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури» № 7616 від 29.07.2022, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор Шмигаль Д.А. (Кабінет Міністрів України)).

Законопроект передбачає положення для спрощення доступу до ринку рибного господарства, а саме:

- прозорий механізм аукціонних торгів з продажу прав на укладання договорів на право спеціального використання водних біоресурсів;
- автоматична пролонгація договорів оренди, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану і протягом календарного року після його припинення чи скасування, на один рік та скасування необхідності отримання погодження Державного агентства водних ресурсів України, що суттєво спрощує процедуру набуття в оренду водних об'єктів для рибогосподарських потреб;
- упорядкування правовідносин щодо взяття в користування гідротехнічних споруд для цілей аквакультури;
- введення поняття Єдиної державної електронної системи управління рибною галуззю як загальнодержавної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до інформації про рибну галузь України та її мережі;
- видача дозвільної документації в електронній формі на безоплатній основі протягом 2 робочих днів з дня подання заяви;
- дерегуляція повноважень територіальних органів рибоохорони – у них буде забрано дозвільні функції, а лишаться тільки контролюючі. Дозвільні процедури відбуватимуться через Державне агентство меліорації та рибного господарства України та ін.

Автори, редакція та контакти:

Загальне аграрне законодавство (АПД)

Підготовка проєкту: Катерина Лелет

Моніторинг та редакція видання українською

мовою: Марія Ярошко – Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Редакція видання німецькою мовою: Симан Юрк – ІАК Аграр Консалтинг ГмбХ (виконавець проєкту АПД)

Тел. +38 066 598 14 40

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

Виконавці

Виконавець Фахового діалогу з земельних питань

Контакти:

АПД Україна

вул. Рейтарська, 29-6, 01030 Київ

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de